

Vastuullisuustekoja Kauhavan malliin

23.12.2024

Teimme marraskuussa 2024 Naiset innovaatio- ja kasvupolulla -hankkeen merkeissä yritysvierailukierroksen maakunnan naisvetoisiin yrityksiin, joissa kuulimme inspiroivia yritysesittelyitä viideltä eri yrittäjältä. Päivän anti oli runsas ja ajatusten sulattelua riitti pitkään vielä teemapäivän jälkeenkin. Osallistujajoukossa oli naisyrittäjiä ja yrittäjyydestä kiinnostuneita naisia ja naisopiskelijoita. Päivän viimeinen (muttei suinkaan vähäisin) vierailukohteemme oli Kauhavalla sijaitseva Lankava Oy. Lankava yrityksen nimenä kuvaa sitä lankavaa runsautta, jonka keskellä yrityksessä eletään: erilaisten kerien, vyyhtien ja kartioiden valikoimaa sekä materiaalien määrää puuvillasta ja pellavasta mohairiin, alpakkaan ja perinteiseen lampaanvillaan. Lankakerät ohjeineen ja tarvikkeineen kulkevat ympäri Suomea ja yhä useammin myös kauas ulkomaille. Vuonna 2025 Lankava viettää 100-vuotisjuhliaan, eli yritys on perustettu 1925 nimellä Kauhavan Kangas-Aitta Lyyli Karppisen ja kolmen muun voimanaisen toimesta. Perustajille oli kunnia-asia työllistää alueen naisia ja vahvistaa omavaraisuutta aikaan, jolloin naisten keskuudessa oman rahan ansaitseminen ei ollut kovinkaan yleistä. Yritys toteutti siis edelläkävijänä sosiaalista vastuutaan jo aikaan ennen kuin koko termiä vielä tunnettiinkaan.

Käsitöiden suosio vahvassa kasvussa

Lankava on perheyritys jo kolmannessa polvessa ja työllistää nykyään 20 henkeä. Liikevaihto vuonna 2023 oli 6,8 miljoonaa euroa, jossa oli nousua 10,7 % edellisvuoteen verrattuna. Lankava on ollut onnekas yritys siinä mielessä, että esimerkiksi 90-luvun laman ja koronavuosien aikana myynti on kasvanut, toisin kuin monilla muilla yrityksillä. Koronavuosina käsitöiden tekeminen lisääntyi luontevasti, koska eristäydyttiin koteihin ja vietettiin paljon aikaa sisätiloissa. Käsityöt tarjosivat rentouttavaa tekemistä ja muuta ajateltavaa pandemian vallitessa ympäri maailman.

Vastuullisuus toiminnan ytimessä

Lankava elää vahvasti tätä päivää, mutta kiertotaloutta on harjoitettu yrityksen toiminnassa jo 80-luvulla. Silloin tehtiin amerikkalaisilla koneilla aikanaan suosittua LP-lankaa, jota valmistettiin ylijäämälangoista. Näin hukkalangan pätkät saatiin järkevästi hyötykäyttöön. Tänä päivänä yksi Lankavan suosituimmista tuotteista on ekopuuvillasta valmistetut langat ja kuteet, jotka valmistetaan kangastilkuista. Tilkut tulevat tuotantoon paaleissa, niihin lisätään polyesteriä kestävyyden takaamiseksi ja tehdään langaksi. Yleisestikin monille maakunnan yrityksille on tyypillistä, että jo vuosikymmeniä on hyödynnetty hukkamateriaalia ja kierrätetty tuotannossa syntyviä ylijäämiä tehokkaasti. Aiemmin sitä on kutsuttu ihan vain maalaisjärjen käytöksi, joka nykyään tunnetaan tässä yhteydessä paremmin termillä kiertotalous. Lankavalla on ollut postimyyntiä jo 60-luvulta lähtien ja iso osa liikevaihdosta tulee nykyään verkkokaupan myynnistä. Verkkokaupasta lähteviä tuotteita pakataan usein kierrätettyihin pahvilaatikoihin jätemäärän minimoimiseksi. Tuotteiden alkuperä ja tuotantotavat kiinnostavat nykyään entistä enemmän vastuullista kuluttajaa. Eettinen lampaanvillan tuotanto vaatii kasvattajien sitoutumista mulesing-vapaaseen tuotantoon. Lankaa myyvältä yritykseltä on joskus kysytty myös, minkä ikäisinä karitsat vieroitetaan emoistaan. Ostamalla eettisesti tuotettua villaa kuluttajalla on mahdollisuus vaikuttaa eläinystävällisten toimintatapojen yleistymiseen ja moni kuluttaja nykyään näin tekeekin. Vihreä ajattelu näkyy myös energiankäytössä, sillä Lankavalla käytetään uusiutuvaa energiaa aurinkopaneelien muodossa. (Toimitusjohtaja K. Karppinen, henkilökohtainen tiedonanto 8.11.2024)

Hyvänmielen villasukkia

Sosiaalista vastuuta toteutetaan mm. osallistumalla erilaisiin hyväntekeväisyystempauksiin. Tänäkin vuonna Lankava on mukana Pelastakaa Lapset ry:n Hyvänmielen Jouluneuleet -kampanjassa, joka järjestetään nyt jo 16. kerran. Hyvänmielen Jouluneuleet on pitkät perinteet omaava kampanja, jonka avulla on kerätty ja lahjoitettu tuhansia joululahjoja ympäri Suomen. Kampanja-aikana Lankavalletoimitetut asusteeteli sukat, pipot, lapaset ja kaulahuivit annetaan joululahjoina Suomen vähävaraisille lapsille ja nuorille. Jouluna 2023 asusteita lahjoitettiin uskomattomat 2198 kpl! Marraskuun alussa myymälässä vieraillessamme lahjoitettuja neuletöitä oli jo hieno kasa odottamassa lähettämistä eteenpäin tarvitseville.

Hyvänmielen Jouluneuleet odottamassa uusia käyttäjiään. Kuva: Satu Metsomäki.

Artikkeli on kirjoitettu osana Euroopan unionin osarahoittamaa Naiset innovaatio- ja kasvupolulla -hanketta. Hankkeen päätavoitteena on kehittää naisyrittäjien, potentiaalisten naisyrittäjien ja naispuolisten korkeakouluopiskelijoiden yrittäjyysosaamista, työn ja yksityiselämän yhteensovittamista sekä työssä

jaksamista.

Kirjoittaja:

Satu Metsomäkiasiantuntija, TKISeAMK Kirjoittaja on TKI-asiantuntija, joka työskentelee Naiset innovaatio- ja kasvupolulla -hankkeessa Seinäjoen ammattikorkeakoulussa.

Lähteet:

Lankavan verkkosivusto https://www.lankava.fi/fi/